

Total No. of Questions: 4

Total No. of Pages: 4

FIRST YEAR BACHELORE OF ARTS
24GEO12101: HUMAN GEOGRAPHY
(Semester II)

Program: BA
Program Specific: Geography
Course Type: DSC 2
Paper: Major 1

Credits: 4
Time: 3 Hour
Max. Marks: 60
SET: A

Instructions to the candidate:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*
- 3) *Draw a well labelled diagram wherever necessary.*
- 4) *Use of map stencils is allowed.*

Q1) Attempt ANY TEN of the following.

[10 X 2 = 20]

- a) Define Human Geography.
- b) Name any two branches of Human Geography.
- c) How is sex ratio calculated?
- d) Define literate.
- e) Where do liner settlements form?
- f) Give any two examples of rural settlements.
- g) What do you mean by composition of population?
- h) What is current population of India?
- i) What is the density of population?
- j) What is the literacy rate in India?
- k) What is mixed farming?
- l) Name any two crops cultivated in Plantation agriculture.
- m) Give two examples of innovative methods of farming.
- n) What is a field visit?

Q2) Attempt ANY FIVE of the following.

[5 X 3 = 15]

1. Explain the interdisciplinary nature of Human Geography.
2. Write about the significance of studying Human Geography.
3. Describe Demographic Transition Model with diagram.

4. What are the causes of unequal sex ratio in India?
5. What are the effects of urbanization?
6. Discuss the change in attitude of farmers towards agriculture.
7. Suggest some measures in agriculture during drought conditions.

Q3) Attempt ANY THREE of the following.

[3 X 5 = 15]

1. Explain the scope of Human Geography.
2. Which are economic factors influencing the distribution of population?
3. What are the causes of urbanization?
4. Write a short note on areas with low population density in the world.
5. Describe shifting cultivation practiced in the world.
6. What are the physical problems of agriculture in India?

Q4) Attempt ANY ONE of the following.

[1 X 10 = 10]

1. Describe physical factors influencing the distribution of population with suitable examples.
2. Explain patterns and types of rural settlements with suitable examples and diagrams.

*****

मराठी भाषांतर
प्रथम वर्ष कला शाखा
सत्र २ मानवी भूगोल

विद्यार्थ्यांना सूचना:

१. प्रत्येक प्रश्न नवीन पृष्ठावर लिहा.
२. सर्व प्रश्न लिहिणे आवश्यक आहे.
३. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
४. आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

प्र १ खालील पैकी कोणतेही दहा प्रश्न सोडवा

(१० X २ = २०)

१. मानवी भूगोलाची व्याख्या लिहा.
२. मानवी भूगोलाच्या कोणत्याही दोन शाखांची नावे लिहा.
३. लिंग गुणोत्तर काढावयाचे सूत्र सांगा.
४. साक्षरता म्हणजे काय?
५. रेषीय वस्त्या कशा निर्माण होतात?
६. ग्रामीण वस्त्यांची कोणतीही दोन उदाहरणे लिहा.
७. लोकसंख्येची रचना म्हणजे काय?
८. सध्याची भारताची लोकसंख्या किती आहे?
९. लोकसंख्येची घनता म्हणजे काय?
१०. भारतातील साक्षरतेचे प्रमाण किती आहे?
११. मिश्र शेती म्हणजे काय?
१२. मळ्याच्या शेतीत घेतली जाणारी कोणत्याही दोन पिकांची नावे सांगा.
१३. शेतीतील कोणत्याही दोन नावीन्यपूर्ण पद्धती सांगा.

१४. क्षेत्रभेट म्हणजे काय?

प्र २ खालील पैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा

(५ X ३ = १५)

१. मानवी भूगोलाचे आंतरविद्याशाखीय स्वरूप वर्णन करा.
२. मानवी भूगोलाच्या अभ्यासाचे महत्व लिहा.
३. लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताचे वर्णन करा.
४. भारतातील असमान लिंग गुणोत्तर असण्यामागचे कारणे कोणती आहेत?
५. शहरीकरणाचे परिणाम काय आहेत?
६. शेतकऱ्यांचा शेतीकडे बघण्याच्या दृष्टीकोनातील बदल यावर चर्चा करा.
७. दुष्काळ काळात शेतीसाठी काही उपाययोजना सुचवा.

प्र ३ खालील पैकी कोणतेही तीन सोडवा

(३ X ५ = १५)

१. मानवी भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
२. लोकसंख्येवर परिणाम करणारे आर्थिक घटक सोदाहरण स्पष्ट करा.
३. शहरीकरणाची कारणे कोणती आहेत?
४. जगात कमी लोकसंख्येची घनता असणारे प्रदेश यावर थोडक्यात टीप लिहा.
५. स्थलांतरित शेतीच्या पर्यावरणीय समस्यांवर चर्चा करा.
६. भारतीय शेतीच्या नैसर्गिक समस्या कोणत्या आहेत?

प्र ४ खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा

(१ X १० = १०)

१. लोकसंख्येच्या वितरणावर परिणाम करणाऱ्या नैसर्गिक घटकांचे सोदाहरण वर्णन करा.
२. ग्रामीण वसाहतीचे प्रकार आणि आकृतिबंध आकृतीच्या साहाय्याने सोदाहरण स्पष्ट करा.